

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto
pri predpoludne ter stane po pošti prejemanja
v Gorici na dom pošiljana:
vse leto . . . . . 13 K 20 v, ali gl. 6-60
pol leta . . . . . 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta . . . . . 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.
"SOČA" ima naslednje izredne priloge: Ob-
prijeto leta "Kazipot po Goriškem in Gradiškem" in
"Kazipot po Ljubljani in kranjskih mestih", dalje dva-
krat v letu "Vozni red železnic, parnikov in poštne
priloge" ter mesečno prilogo "Slovenski Tehnik".
Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
št. 7 I. nadstr. v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček.
Naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.
Oglašajo in poslanice se računijo po Petit-vrstah če
1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. —
Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
vse in vsobino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr.
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. dopoludne. Upravnništvo se na-
haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.
Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravnistvu.

»PRIMOREC« izhaja neodvisno od »Soče« vsak
petek in stane vse leto 3 K 20 v ali gl. 1-60.
»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski
ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Loban na tekalšču Jos
Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
kopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški
v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Javni shod v Cerknem.

V nedeljo ob 2. pop. je bil v Cerknem
pri Jurmanu napovedani javni ljudski
shod, kateri so sklicali tamošnji naprednjaki
sam. — Dasi ni bilo drugega vabila nego v
"Soči" in "Primorcu", vendar je došlo nad
200 mož, med temi do 40 socialistov pod
vodstvom sodr. Kristana iz Idrije. — Iz
Gorice so prišli štirje gospodje: A. Gabršček,
R. Konjedic, dr. Levpušček in dr. Puc.

Shod je otvoril tehnik g. Brelih in
predlagal predsednikom podžupana g. Vincenca
Rojača, podpredsednikom drugega podžupana;
zapisovalec je bil g. Brelih.

Dnevni red je obsegal tri točke: 1. Ob-
činsko gospodarstvo. — 2. Železnica
Idrija-Sv. Lucija. — 3. Kaj hočemo?
K prvi točki je govoril najprej gosp.
V. Rojca tako-le:

Centjeni občani!

V teku zadnjih let ste imeli priliko,
prisostvovati raznim shodom, pri katerih so
se obravnavali in razmotrivali razni predmeti,
ki so se več ali manj, včasih pa tudi popol-
noma nič, tikali nas Cerkljanov, posebno pa
na cerkljanskih davkoplačevalcev.

Današnji shod, centjeni občani, pa se
razlikuje od prejšnjih shodov, v prvi vrsti v
tem, da se pogovorimo o stvari, ki nas davko-
plačevalce najbolj zanima, oziroma katera bi
nas v prvi vrsti morala najbolj zanimati.

Mesece in mesece se že slišijo razni gla-
sovi in razširjajo različne govorce o občinskem
gospodarstvu v našem županstvu, s katerim
so razun nekaj žalostnih izjem, vsi občinarji
skrajno nezadovoljni, vendar so vse
te govorce ostale brez pravega vpliva, ker
so bile izrečene le v gostilnah ali pa po zimi
na gorki peči.

Prišel pa je čas, in škandalozne razmere
v občinskem svetu nas k temu neljubemu
koraku naravnost silijo, da posežemo
enkrat javno v to sršenovo gnezdo, če tudi
nekaterim sršenom ne bode prav, ki sedaj
mirno srkajo v varnem zavetju s trudom na-

brani med, katerega so davkoplačevalci skupaj
nanosili.

Razen pravice, voliti si voditelja občinske
uprave, imamo davkoplačevalci le malo drugih
pravice, ki bi nam dajale priliko, posegati
v upravo, ki se tiče naših splošnih koristij
in dolžnostij. Zato pa je potreba, da vsaj te
pravice, ki jih imamo, dobro izkoristimo in
izrabimo in da se izvoljeni starešine zavedajo
teh svojih pravic in urejajo z županom na
čelu vse zadeve, ki se tičejo blagostanja nas
občinarjev.

Ni mi namen, razlagati in govoriti, kako
so bili izvoljeni in kateri starešine so bili v
prejšnjih dobah na krmilu občinske uprave,
ker to je nam itak že vsem znano, pogledjmo
le, kako so se oni v tem času obnašali, ozi-
roma kako bi bili oni to morali storiti.

Ne pade cela krivda raznih neuspehov
na te starešine, in jim tega tudi ne maram
tukaj očitati, ker vsi poznamo in razumemo
položaj, da tako starešinstvo dela le sklepe
v zadevah, ki jih jim predloži župan, kateri
je v resnici pravi in pri nas lahko rečem
absolutni gospodar, in z ozirom na to
veljajo moje besede v prvi vrsti njemu, kate-
remu se pripisujejo skoraj vsi neuspehi, radi
katerih je, lahko trdim, nezadovoljnih velika
večina naših davkoplačevalcev.

Naravnost velikansko je število blamaž,
ki jih je sedanj župan napravil v tem času,
ko pri nas pašuje, in žal, da mi je premalo
odmerjenega časa za to, da bi vsak posamezni
slučaj po zasluženju ožigosal, zato se tudi ome-
jujem le na nekatere posamezne slučaje, ker
upam, da za druge že dobi zaslužen plačilo.
Usoda je namreč hotela, da imam sedaj pri-
liko in tudi si to prištevam v svojo dolžnost,
natančno preiskati ob tej priliki njegovo delova-
nje, katero ga postavi šele pred pravo luč!

Da je on kot župan splošno nepriljub-
ljen in da je izgubil ugled in spoštovanje
celo pri svojih najožjih pristajih, in celo pri
onih, ki so ga postali na županski stol, o
tem nam priča najbolj pismo, ki nam ga je
izročil pred zadnjo volitvijo sedanj starešina,
ki v njegovi stranki zastopa eno prvih mest.

Iz tega pisma posnemamo le nekaj od-
stavkov, sicer pa je pismo vsakemu, na raz-

polago, kdor bi se zanj zanimal. Tako piše ta
starešina županu: »Žalibog, da priznavamo
moža kot tacega na čelu občine in stavimo
vse zaupanje v njega, ki pa ni vreden biti
kot tak zaradi njegovega obnašanja.«

Povod temu pismu so dali stroški, ki
jih je pisec imel pri agitaciji ob priliki ob-
činskih volitev leta 1903. in katerih povrnitev
zahteva sedaj od župana. Zanimalo bode
cenjene zborovalce vedeti, pod kakšnimi po-
goji je bil pripravljen naš župan povrniti temu
starešinu zahtevanih K 2370. Preberem tu
doslovno besede iz županovega pisma, ki je
istotako vsakemu na razpolago. . . . . »Pri-
pravljen pa sem, da porazumno z drugimi
starešinami Tebi stroške povrnem, ker Ti do
sedaj nisi imel od prejšnjih volitev nobenih
koristi in ne obveznosti.

Če pa bi od drugih dosedanjih starešin
ne hotel nobeden ničesar prispevati — bodi
tudi da sem pripravljen Ti sam te stroške
povrniti, to pa le glede na ozir stranke in
skupnega dogovora pri Kobalu dne 9. t. m.,
nikakor pa ne glede na svojo osebo, ter da
mi radi tega oddaš svoj glas,
(namreč pri volitvi župana dne 30. julija 1906.
Opomba uredn.) oziroma da druge k
temu ne odsvetuješ.«

Rad bi prečital še neki drugi odstavek
iz pisma, ki je bilo spisano kakor odgovor na
to županovo pismo, vendar tega ne storim z
ozirom na pisca samega, ki priznava sam ob
koncu odstavka, da je to, kar piše: »neiz-
ogibno kaznjivo, ako stvar pride v javnost.«

Še več, centjeni zborovalci! Župan Kosmač
ni utaknil tega pisma le mirno v svoj žep, ampak
je prenesel še hujša očitanja v javnem pro-
storu, ker ravnoisti pisec mu je očital: »Ti
„Cimala“ nimaš več pravice do županstva, in
po postavi tudi ne moreš in ne smeš več biti
za župana izvoljen.«

Vprašam Vas, če so stvari res take, in
župan jih sam s svojim molčanjem
potrjuje, ali je sploh še mogoče on kot
župan in ali moramo res še izvrševati njegove
odredbe, če po postavah, veljavnih v Avstriji,
sploh ne more biti več župan?

Pozivljam in kličem ga danes javno s
tega mesta, da naj v najkrajšem času uredi

to zadevo, naj sijajno ovrže to očitanje, ker
vsakemu poštenemu Cerkljanu bi bilo v sra-
moto in veliko ponižanje pred celo javnostjo,
da imamo župana, kateremu se očitajo stvari,
ki so naravnost v nasprotju z obstoječimi
državnimi zakoni.

Razumljivo je, da tak mož, ki se mu
take reči očitajo, tudi občinskih stvari ne
more voditi v pravo zadovoljnost in korist
občanov, to nam ravno priča splošno neza-
dovoljstvo proti njemu in razni posamezni
slučaji.

Kako je sedanj župan v zadnjih dveh
volilnih dobah predrznil si izrabljati svojo
moč, da je delil svojo oblast z dvojno mero,
ter oškodoval njemu nepriljubljene osebe, nau
jasno kažejo zelo pristranske tožbe, katere je
v zadevi občinskih zemljišč naperil samo proti
onim občinarjem, ki slučajno niso trobili v
njegov rog.

Pri teh pravdah, ki so bile precej zavite,
dolgotrajne in drage, se je za malovreden kos
občinskega zemljišča riskiralo velike svote,
katere bi se bile morale izplačati iz občinske
blagajne, ako bi se bili stroški prisodili ob-
čini. Omenjam pred vsem dolgo pravdo proti
posestniku Francu Makucu, v kateri se je šlo
za majhen, za občino neporaben prostor pri
hiši. Tožilo se je omenjenega posestnika, kate-
remu se je brez potrebe povzročilo velikanske
stroške, med tem ko se je pustilo druge ob-
činarje v mirni posesti življati razne več vredne
občinske parcele, izmed katerih je jedno neki
posestnik še celo mirno in nemoteno prodal.
Iz istih vzrokov se je razvila dvomljiva pravda
proti Matevžu Laharbaru z Bukovega, kate-
rega je gmotno skoro popolnoma uničil, ob
jednem pa se je pustilo druge morda županu
bolj priljubljene osebe, da so nemoteno pro-
dajali les z občinskih zemljišč. Ako bi županu
res tako ležal na srcu blagor in korist celo-
kupne občine, moral bi jednako postopati proti
vsem posestnikom, in ne v imenu občine to-
žiti in tlačiti samo svoje politične nasprotnike.
Pustimo te pravde žalostnega spomina in
obrnimo se k pogodbam, katere zna naš župan
sklepiti.

Izrabili je ugodno priliko, da so mu
bivši podžupani podpisali pogodbo, in kupil je od

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Iz glasu mladega moža je zvenela taka gotovost, tako
prepričanje, da nastane globok molk. Za trenotek se vpro vse
oči na kraljevega prokuratorja, ki sedi nepremično kakor zadet
od strele.

„Gospoda,“ nadaljuje Andrea, „hočem vam dokazati res-
ničnost svojih besed.“

„Toda,“ vsklikne predsednik razburjeno, „pri predpre-
iskavi ste vendar rekli, da se imenujete Benedetto, da ste
sirota in da je vaša domovina Korzika!“

„Pri predpreiskavi sem rekel to, kar sem smel reči, da
bi ne oslabil mogočnega vtisa tega, kar sem pravkar povedal.“

„Zdaj vam ponavljam, da sem se rodil v noči od 27. na
28. septembra l. 1817. v Auteuilu in da sem sin kraljevega
prokuratorja gospoda Villeforta. Toda ali hočete podrobnosti?
Povem vam jih.“

„Luč sveta sem zagledal v ulici de la Fontaine, št. 28,
v sobi, prevlečeni z rdečim damastom. Moj oče me je vzel na
svoje roke, rekel moji materi, da sem mrtev, me zavil v oti-
račo, na kateri sta bili črti H in N ter me odnesel na vrt,
kjer me je živega zakopal.“

Groza obide vse prisotne, ko primerjajo jeinikov mir z
Villefortovo zmedenostjo.

„Toda od kod veste vse te podrobnosti?“ vpraša pred-
sednik.

„Tako vam povem, gospod predsednik. Na vrtu, na ka-
terem me je pokopal moj oče, je bil to noč skrit mož, ki ga
je hotel umoriti in ga že dolgo zasledoval zaradi korziške
osvete. Mož je bil skrit za grmom; videl je, kako je moj oče
nekaj spustil, se priplazil bližje ter ga zabodel, ko je še za-
sipal jamo. Moj oče se je ranjen zgrudil, in Korz, ki je mislil,
da je hotel zakopati zaklad, je odkopal jamo in našel mene
še živega. Ta mož me je nesel v najdenišnico, kjer sem bil
vpisan pod številko 57. Tri mesece pozneje se je napolnila nje-
gova sestra iz Rogliana v Paris po me, rekla, da sem njen
otrok, in me vzela s seboj.“

„Zato sem, dasi rojen v Auteuilu, vendar odgojen na
Korziki.“

Trenotek vlada tako globok molk, da bi bilo dvorano mo-
goče smatrati za prazno.

„Nadaljujte,“ pravi predsednik.

„Gotovo,“ nadaljuje Benedetto, „bi bil pri teh vrlih lju-
deh, ki sta me oboževala, lahko postal zelo srečen, toda moje
pokvarjeno srce je premagalo vse kreposti, katere mi je sku-
šala uceptiti moja rednica. Raste! sem v slabem in postal zlo-
činec. Nekoč, ko sem preklinjal Boga, da me je ustvaril tako
hudobnega, je rekel moj rednik:

„Ne preklinjaj Boga, nesrečnik; ni te vstvaril iz jeze.
Zločin prihaja od tvojega očeta, ki te je posvetil peklu, da si
umrl, in bedi, da te ni rešil čudež.“

„Od onega časa nisem več preklinjal Boga, ampak svo-
jega očeta, in zato sem zdaj govoril besede, katere mi vi, go-
spod predsednik, očitate; zato sem provzročil škandal, vsled
katerega še vedno trepetajo cela dvorana. Če je to zločin več,
me kaznujte, toda če sem vas prepričal, da me preganja ne-
sreča iz za dneva mojega rojstva, me pomilujte in objokujte!“

„A vaša mati?“ vpraša predsednik.

„Moja mati je mislila, da sem mrtev; ta ni zakrivila ni-
česar. Imena svoje matere nisem hotel vedeti; ne poznam je.“

Ta hip se iz gruč, ki je, kakor smo omenili, stala okoli
neke dame, začuje pretresujoč krik, ki ga zamori ihtenje.

Te ženske se je polastil grozen napad. Morajo jo odpe-
ljati; pri tem dvignejo pajčolan, ki je zastiral njen obraz, ter
spoznajo gospo Danglarsovo.

Kljub svoji zmedenosti in razburjenosti jo spozna tudi
Villefort in se dvigne.

„Dokaze, dokaze!“ pravi predsednik. „K verjetnosti te
strašne izpovedi je vsekakor treba najeklatantnejših dokazov!“

„Dokaze?“ pravi Benedetto. „Vi hočete dokaze?“

„Da.“

„Torej poglejte gospoda Villeforta in nobenega dokaza
več ne boste zahtevali.“

Vse se ozre v kraljevega prokuratorja, ki pred ostmi teh
tisoč vanj vprtih pogledov omahovaje stopi korak naprej.

Oglašajo se dolgo mrmranje začudenja.

„Dokazov hočejo, oče moj,“ pravi Benedetto; „ali naj jim
jih dam?“

„Ne, ne,“ zajeclja Villefort s trepetajočim glasom; „to
je nepotrebno.“

„Zakaj nepotrebno?“ reče predsednik. „Kaj hočete s tem
reči?“

„Reči hočem,“ pravi kraljev prokurator, „da se zastoj
branim pred smrtonosno puščico. Da, maščevalna roka božja me
je dosegla, gospodje; nikalih dokazov ni treba; vse, kar je
rekel ta mladi mož, je resnično.“

Mučen molk leži na skpuščini kakor težko breme.
„Kako, gospod Villefort,“ vsklikne predsednik, „vi se
vdajate halucinaciji? Kako? Človek bi rekel, da vam je ta ne-

Bukovske občine kamnolom, ki mu je donesel mastne dohodke. Pogodba je bila sicer pravilna, na nobeden način se pa ne more opravičiti in zelo osamljen stoji ta slučaj, da župan sklepa s svojo občino pogodbo, iz katere izvira dobiček za njegov lastni žep, namesto da bi bila deležna teh koristi občina sama. Vsekakor je župan slutil, da železnica ta kamnolom potrebuje, in da se da s tem lepa pa za njega necasna kupčija izpeljati. Njegova prava dolžnost bi bila, o tem podučiti podžupane Bukovske občine, kateri bi se bila morala sama poslužiti te koristi. Ako bi pa tega občina ne bila hotela storiti, morala bi se razpisati javna dražba, katere bi se bil lahko tudi župan udeležil. On je pa meni nič tebi nič izkoristil vso stvar in si na lahek in nelep način pridobil ogromno njemu nepristojno svoto denarja. Lepo je to! Na jedni strani toži župan občinarje za ped zemlje, na drugi strani pa mirno vtakne v svoj žep lepo svoto, ki bi morala podpreti že tako preobloženo občino. Priporočam posebno Bukovcem, da ga prihodnjič spet volijo županom, ako imajo še kak kamnolom, da ga ov pograbi.

Sedaj čuti župan sam, da ni delal s takim postopanjem dobička Bukovski občini, in zato jih skuša sedaj pridobiti s svojimi jalovimi obljubami in farbanjem, da ne rečem z lažmi. Začel jim je že iztegati iz navhe cesto do Hudejužne, in že za gotovo povedal, da je vladal obljubila, da prispeva polovico k stroškom. Star pregovor pa pravi, da laž ima kratke noge, in radi te županove farbarije so kmalu izgubile svojo naravno barvo. Ko se je pa pozneje vprašalo gospoda okrajnega glavarja v Tolminu o tej zadevi, se je izrazil, da o tej obljubi nič ne ve in da naj v tem oziru šele prosijo za podporo. Take obljube so pri našem županu prav po ceni, in najbrže je ni občine, kjer bi jim ne bil obljuboval te ali one stvari, za katero se pa po volitvah navadno še zmenil ni več. — Gotovo bodo je še vsem cenjenim zborovalcem v spominu znani darovi, ki nam jih je prinesel pred dvema letoma večer sv. Miklavža. Usad za usadom je držal čez naše njive in travnike, in škoda, povzročena po teh usadih, je bila za nekatere posestnike usodepolna in občutna. Vlada ima za take škode, povzročene po elementarnih silah, posebne zaloge, da podpira poškodovance, in tudi naši občini je dala zdato podporo, da se s tem pomaga poškodovancem. Žal, da se ta podpora ni dala onim, katerim je bila namenjena, ampak županstvu, da se je takorekoč prizadete popolnoma opeharilo za ta denar, od katerega prizadeti niti vinarja niso dobili, vse je šlo ne vem kam, nekateri o tem marsikaj šepetajo. Vrh tega imamo še stroške s cenitvijo, katere nam je povzročila cenilna komisija, ko je naše usade ogledovala. To vidimo ravno pri zidanju nove ceste v Gorje. Dela se skoro izključno le z robotami vkičub temu, da je dolžan cestni odbor, katerega predsednik je zopet naš „slavni“ župan, znatno podpirati stavbo te ceste. Čudno je res, da zna naš župan tako izvrstno orkrbovati in zidati ceste, ker v prejšnjih časih smo imeli cestne doklade enake, vzdr-

ževati pa se je moral velik del državne ceste iz Ploščaka do Vrševa, in delale so se še razne druge ceste, pa vendar ni bilo toliko rabot kakor sedaj, ko so naklade iste, vzdrževalni stroški manjši, ceste in poti pa še slabše, in blagajna pa še podprta z denarjem, kateri bi se bil moral med poškodovance po usadih razdeliti. Cenjeni zborovalci! Kakor rečeno, mnogo prav mnogo, takih in enakih slučajev bi se dalo še navesti, ki bi nam prav dobro pokazali bistvo občinske uprave, s katero se nekateri tako radi bahajo, kar pa popolnoma izgine, ako se jo s pravo lučjo osveti. Upajmo, da sedaj, ko ima tudi naša stranka lepo število starih, ne bode vse teklo po starem kopitu, ampak se bode moral naš župan že privaditi drugačnemu delovanju. Seveda mu to nič kaj ne diši in skuša na vsak način si pridobiti tako proste roke, kakor jih je imel poprej, ko se je zgodilo skoraj vse po njegovi volji, in gorje onemu, ki se je njemu protivil. Občinski red določa, da morajo seje starašinstva biti najmanj vsake tri mesce. To pa velja le bolj za manjša županstva, za večja pa, kot je naše Cerkljansko županstvo, so potrebne seje bolj pogostoma. Toda poglejmo, kako je pa pri nas sedaj! Preteklo je že nad pol leta, odkar se je vršila zadnja seja starašinstva, izvzemši volitev župana in podžupanov. — Kakor se razvidi iz tega, ni županu in njegovim pristašem za to, da bi starašinstvo delalo, in kjer starašinstvo nič ne deluje, tam se tudi v korist občine ne more nič storiti. Razne prošnje in vloge ležijo nerešene že mesce in mesce. Zakaj? Zato, ker se županu ne ljubi sklicati seje in ker on od tega ne pričakuje onih mastnih dohodkov, katerih je bil do sedaj navajen, in s katerimi je tako razkošno razpolagal, da je kar 5 gold. takozvanega „trinkelta“ dajal. Če občina trpi pri tem občutno škodo, kaj zato njemu mar! Misli si pač, jaz sem župan, ki ga pa niso starašini izvolili, ampak župan se je, čujte; izvolil sam; misli si: županil bočem tri leta, starašini pa, če nočejo po moji taktiki korakati, naj pa doma ostanejo. — Cenjeni zborovalci! Žalibog imamo res v našem starašinstvu mož, ki se mu pustijo na ta način za nos vleči, kar se je dokazalo pri zadnji občinski seji, ki je bila sklicana pred dobrim mesecem. Naši starašine, ki so v manjšini proti drugim, so prišli vsi do zadnjega moža. Nasprotnika pa ni bilo nobenega vzlic temu, da je bila na dnevnem redu tudi točka o popravil farnega zvonika, ki je v nevarnosti, da ga vsaka večja piš lahko podere. Tu se vidi, da imajo vedno polna usta lepih pobožnih besed, kadar se v gostilni govori o cerkvi, če je pa treba sklepati o tem, kako naj se jo obvaruje pred resnično škodo in se jo olepša, takrat seveda teh pobožnih možakarjev ni, jo proč popihajo in zraven s tom onemogočijo tudi nam takozvanim liberalcem delovanje v tem oziru. — Zapomnijo naj si ti možje, da mi znamo vračati milo za drago, zob za zob. Da pusti tudi deželni odbor v občini take razmere, je pač značilno za našo deželo, ker ne moremo si misliti, da bi mu te razmere ne bile znane.

Občudovati in pomilovati moramo pač značaj in vedenje našega župana ravno sedaj pred volitvami, in prav jo je pogodil oni nagajavec, kateri njegov značaj v verzih opeva:

Naš župan se dela možak,
Pa se ne zaveda, da je čudak,
Ker strankama obema
Za vrat se objema,
Da b' dobil v last
Zaželjeno čast.

In s tem objemanjem in laskanjem si je res pridobil one, kateri so mu pred volitvam najbolj nasprotovali. Upajmo, da ti starešini spoznajo, da taka obstrukcija ni v korist občini, in da si s takim postopanjem dajejo sami sebi najslabše spričevalo, ker slišati še ni bilo nikdar, da se večina boji manjšine, kakor je to pri nas sedaj, ko se 16 starašini ne upa nastopiti v občinski seji proti štirinajstim, ampak rajši doma ostanejo. Pozivljam torej nasprotne starašine, naj pokažejo županu hrbet in se združijo z nami, ki imamo voljo pospeševati korist in prospeh naše Cerkljanske županije, onim pa, ki imajo druge namene kakor te, onim pa kličemo: pripravite se, pride dan obračuna, in takrat se ne bode gledalo skozi prste, ampak vsak prime plačilo, kakoršno mu gre, in zagotovem vas, da pri tem ne bode izvzet naš sedanji župan.

Ročjevo poročilo je vzbujalo pogosto veliko živahnost, čisto ogorčenost proti opisanim razmeram v občini.

Na to se je oglašil sodrug Kristan. Dejal je med drugim, da Kosmači županujejo po vseh občinah, povsod so razmere enake cerkljanskim. (Iz vsega govora je donelo, da šele „sodrug“ naredi pravi red in prinesejo srečo v deželo.) — Naglašja, da z današnjim shodom še ne bo odpravljeno slabo gospodarstvo v občini; tu morajo sodelovati vsi občinarji. Proračuni in letni računi morajo biti občinarjem na vpogled, takrat naj davkoplačevalci izvršujejo svojo pravico, naj te pregledajo in se pritožijo proti nepravilnostim. — Omenja nezadostno preskrbo ubožcev. Nobena občina ni dala druginjskih doklad učiteljstvu.

A. Gabršček iz Gorice popravilja trditev Kristanovo, da so po vseh občinah Kosmači za župana. Imamo uzornih županov, ki se zares le žrtvujejo za ljudstvo, saj danes je županovanje težavna in nelahka naloga. — Govori o preskrbovanju ubožcev, o bolniških stroških, ki so doslej najhuje tlačili občine. Pojasnjuje, da bodo z novim domovinskim zakonom občine razbremenjene. — Dalje opisuje šolsko mizerijo na Goriskem, deželne šolske zaloge v drugih deželah, okrajne zaloge pri nas, vsled česar je umljivo, zakaj občine niso bile radodarne z druginjskimi dokladami učiteljstvu.

Gosp. Brelih je povedal, da ima cerkljansko občina neko dedščino, ki je morala doseči doslej svoto več tisoč kron, za občinske ubožce.

S tem je bila dovršena prva točka dnevnega reda.

(Konec prihodnjic.)

„Soči“ z dne 22. tm. se mi odgovarja na dopis v „Soči“ v 74. številki, glede izvršitve zakona za povzdigo živinoreje v naši deželi. Ker je zadeva eminentne važnosti, si dovoljujem v korist gospodarstva še sledeče odgovorjati:

G. Kocjan poroča v svojem dopisu, kako se delajo predpriprave za izvršitev tega zakona, in našteva po vrsti vse, kaj so storile do danes posamezne korporacije. Za vse to pa ne damo vinarja, ker smo še vedno tam, kjer smo bili, predno je bil omenjeni zakon uveljavljen. Povdarjati treba, da je stopil zakon v veljavo leta 1904., in še-le letos domislila si je deželna oblastnija delati predpriprave za ta zakon. To je slabša nego polzeva pot, da obratno, ker vse te predpriprave ste imeli deželna in politična oblastnija dovršiti že v letu 1903., ko je bil zakon izdan, ali vsaj do polovice leta 1904. To pač ni tako obširno delo, ki bi zahtevalo mesečna dela. To je skrajne graje vredno in zasluži obsojanja. Zdej je leto, odkar smo čitali, da je bila v deželnem zboru goriskom podana interpelacija ravno vsled neizpolnjevanja tega zakona. Pač čudno, da ni interpelant dobil odgovora, da se začne še-le čez leto dni predpriprave in informacije o tem zakonu, kakor je istina. Drznelo se ponižno vprašati: Ali se kaže skrb za prebivalstvo v deželi, da je 2 leti prej zakon uveljavljen in bi se moral izvrševati, nego je bila izvoljena komisija za licencovanje plemenjakov?

Po našem razumu poskrbi postavodajalec za vse prej, da se zakon, ko v veljavo stopi, redno izvršuje. Tu je pa na robe. Kadar je od nas davkoplačevalcev kaj iztisniti, prežijo dotični organi v svojih uradih že pred dnevem uveljavljanja in vse priprave so že pred dovršene. Kadar se nam pa potom zakonodajstva kaj boljsega obeta, se nas pa mačehinsko prezira. Naj g. Kocjan ne zagovarja torej tega, kar se zagovarjati ne sme, ampak zagovarjajo naj se sami, saj jih je lepo število, ki razpolagajo obilno s časom.

Mnogokrat je solnce zašlo od početka l. 1904. in še večkrat v prejšnji dolgi dobi, ko so ta zakonik srečno v Gorici delali, zato mi ne gre v glavo, da me g. dopisnik uči, da zakoni se ne delajo čez noč. To dete je sredno rojeno in ni treba si ponovno beliti glave z njim. Če je vsa zadeva zastala, pade senca lenobe jedino na deželni odbor, ki ni izvršil, kar bi moral davno storiti. Zato je neumestno, da pomaga izvoljena komisija za licencovanje zadrževati, mesto koristi dežele pospeševati.

Znati treba, da nista Vipavska in Kras do lanskega leta, prej šest let, dobila podpore za živinorejo, odnosno plemenjakov. C. k. kmetijsko društvo je skrbelo za Furlanijo. Zato smo Vipavci in Kraševci vsled tega presledka naredili v živinoreji dober korak nazaj. To se ne pravi dobro gospodariti z dobljeno podporo, ampak denar zametati. Naj se vpelje že eno ali drugo plemo, saj se nas bega z različnimi plemeni nad 30 let. Poglavitna stvar je, da smo v plemenu na Krasu in v vipavski de-

zaslišana, nerazumljiva, strašna nesreča zmešala razum. Zberite vendar svoje misli!

Kraljev prokurator pobesi glavo. Njegovi zobje silno zaklopočejo kakor zobje človeka, ki ga muči groznica; vendar je mrtvaško bled.

„Svoje misli imam popolnoma zbrane, gospod,“ pravi, „samo moje telo kaže znake bolezni. Priznavam, da sem kriv vsega tega, kar je izpovedal proti meni ta mladi mož, in moj naslednik na mestu kraljevega prokuratorja lahko prosto razpolaga z menoj.“

In izreki te besede s temnim, skoro zadušenim glasom, stopi proti vratom, ki mu jih sodni sluga mehanično odpre.

Cela skupščina je strmela nad to izjavo in nad tem priznanjem, ki sta na tako strašen način rešila zagonetko različnih pogovorov, ki so že štirinajst dni obvladali občevanje odličnega pariškega sveta.

„In zdaj,“ pravi Beauchamp, „naj še kdo reče, da drama ne izvira iz narave.“

„Pri moji duši,“ pravi Château-Renaud, „raje bi vendar končal kakor gospod Morcerf: strel iz pištole se mi zdi slajši kakor taka katastrofa.“

„Ker usmrti,“ pravi Beauchamp.

„In jaz sem se nekaj časa nameraval oženiti se z njegovo hčerko!“ meni Debray. „Uboga deklica, kako prav je storila, da je umrla!“

„Seja je zaključena, gospodje,“ pravi predsednik, „in zadeva počaka do prihodnjega zasedanja. Stvar mora vzeti v roke drug uradnik.“

Kar se tiče Andreja, ves čas ostane miren; v spremstvu croznikov, ki so mu nehoti kazali spoštovanje, zapusti dvorano.

„Torej kaj mislite o vsem tem, moj ljubi?“ vprava Debray mestnega sergenta in mu stisne v roko zlat.

„Najdejo se olajševalne okoliščine,“ odvrne ta.

XIV.

Pokora.

Gospod Villefort vidi, kako se pred njim razstopi množica. Velike bolečine so vredne spoštovanja, in celo iz najnesrečnejših časov ni primere, da bi prvi čut velike, zbrane množice ljudij napram nesreči ne bile simpatije. Zelo pogosto umere ljudje pri uporih one, ki jih sovražijo, a redkokrat grdijo nesrečnika, katerega obsodbo so gledali, in če je to tudi zločinec.

Villefort gre skozi vrste gledalcev, stražnikov in sodnih slug ter se oddalji, kriv po svoji lastni izjavi, a pod zaščito svoje bolečine.

So slučaj, katere ljudje razumejo instinktivno, a si jih ne morejo razlagati s svojim duhom. V takih slučajih je oni, kateremu se izvije najsilnejši in najnaravnejši krik, največji pesnik. Množica smatra ta krik za celo povest, in prav stori, da se zadovolji s tem, in to tem bolj, če ta krik prihaja res iz srca.

Sicer bi bilo težko opisovati omamljenost, v kateri zapusti Villefort justično palačo, slikati to groznico, v kateri vtriplje vsaka žilica, se npenja in hoče počiti, groznico, ki trga celo telo s smrtnimi ranami.

Villefort gre mehanično čez hodnike in vrže s sebe svojo uradniško robo, ne, ker misli, da je več ne sme nositi, ampak ker mu teži rame kakor breme; bila mu je tunika napojena z bolečinami.

Omahuje pride na dvorišče, namigne svojemu kočijažu, odpre sam vrata kočije, stopi v njo in pokaže s prstom v smer proti predmestju Saint-Honoré.

Kočija se odpele.

Vsa teža porušene sreče je padla na Villefortovo glavo; ta teža je grozila, da ga stare popolnoma; ni še poznal posledic, tudi ni mislil na nje, ampak čutil jih je.

V dnu svojega srca je imel Boga.

„Moj Bog,“ zamrmra, ne da bi vedel, kaj pravi, „moj Bog!“

Za dogodki zadnjega časa ni videl nič drugega nego božjo roko.

Voz hitro dirja. Villefort se premika na blazinah sementertja ter čuti neko stvar, ki ga ženira.

Z roko potipa po tem predmetu, bila je pahljata, katero je pustila na blazini gospa Villefortova; ta pahljata vzbudi njegov spomin, in ta spomin je enak blisku v temni noči.

Villefort se zmislil svoje žene...

„O!“ vsklikne, kakor da se mu je zarilo v srce žareče železo.

Res je že pol ure mislil samo na svojo lastno nesrečo; zdaj se je njegovim očem naenkrat pokazala slika, ki ni bila nič manj strašna.

Z neizprosno strogostjo je obsodil to žensko k smrti, in ona, uboga, slabotna ženska, brez vsake obrambe proti njegovim trdnim, mogočnim volji, zbegana od strahu in slabe vesti, potla vsled sramote, ki jo je v najživejših barvah slikal njen mol, stojé v lači kreposti, ona je ta trenotek morda že umrla.

Ura je minula izza njene obsodbe; vsekakor zdaj pravi Boga milosti za vse svoje zločine; morda piše pismo, ne bole-

nih prošé svojega soproga odpušcanja.

Villefortu se izvije nov, bolesten vsklik.

„Ah,“ vsklikne, premetuje se na satinastih blazinah svojega voza, „ta ženska je postala zločinka le zato, ker se je dotaknila mene! Jaz diham iz sebe zločin, in okužena je od njega kakor od tifusa, kolere ali kuge... In jaz sem jo kaznoval!“

Drznil sem se jej reči: „Obžalujte in umrite!“... Jaz... O ne, ona mora živeti, iti z menoj... Bežati hočeva, zapustiti Francijo in iti, kakor daleč je mogoče na zemlji. Govoril sem jej o rablju... Veliki Bog, kako sem se drznil spregovoriti o besedo! Toda tudi na me čaka rabelj!... Bežala bodeva... Da vse jej priznam; da, vse dni se bom poniževal pred njo in ponavljal, da sem tudi jaz zagrešil zločin... O, zveza tigr-

lini jedini, ter da plemo odgovarja pri slabih naših razmerah iskajočim zahtevam; da ne bodo vsi posestniki zadovoljni ne z enim, niti z drugim plemenom, je gotovo, naj pa bude unterwaldsko ali gorenjedolsko, dasiravno ste obe za te kraje primerni.

Naj si ne šteje v zlo komisija za licencovanje, ki bi mogla biti najmanj pred 2 letoma izvoljena, ako ji očitamo, da se je dala terorizovati v škodo lastne dežele. Ona je imela kot taka dolžnost licencovanje izvršiti in zahtevati, da dež. odbor takoj poskrbi, da si občine nakupijo potrebno število plemenjakov določenega plemena. Čim strože bi postopala, toliko bolje bi bilo, makar, da bi vse bibe skartirala.

Vse zastoj, da bi tu čakali obilne državne podpore v nakup plemenjakov, ker vlada ni navajena dajati takih svot, s kojimi bi mogli ves primanjkljaj od te strani pokriti. Zato naj si občine iz svojega kupijo plemenjake, kar bi bilo čim prej, toliko bolje, ne pa še-le študirati in ugibati! Kar zamudimo v enem letu, treba bode popravljati 10 let.

Kar se tiče denarnih dohodkov, ki naj bi polnili občinsko blagajno po uvedbi občinskih plemenjakov, tega nikdar nihče misliti ne more, ker pri vpeljevanju nekega plemena gleda se na občno indirektno korist. Da pa gosp. Kocjan izraza kritiko nad biki komešne občine, je v splošnem protislovju s strokovnjaki, ki so v Gorici pri kmet. društvu klasifikovali te živali, in v protislovju z določili, koja služijo pri meritvi goveda.

Kar se razstave v Sežani tiče, pokazala bode ta, da je ravno vsled šestletnega pretrganja dobrih bikov bodisi unterwaldcev ali gorenjedolcev naša živinoreja zopet nazadovala, in učila bode le to, da vsaka zamuda in zavlačevanje z vpeljavo primernih bikov se bridko maščuje. Na tej razstavi bode le redki sledovi pred leti vpeljevanega unterwaldskega plemena, gorenjedolskega pa, izvzemši bikov in kakega polkrvnega teleta, ničesar. Odločiti se torej pri oni priliki za eno ali drugo plemo spet ne bo mogoče, in ostali bodemo zopet in zopet pri predpripravah.

Iz Avč. — Kakor je obče znano, ima, žal, občina Avče iz vasi do železniške postaje pot in stezo v takšnem stanju, da človek mora ob lepem dnevu jako paziti, da si glave ne razbije.

Pred kratkim je bila v tukajšnji občini seja, v kateri se je tudi predlagalo, da bi se ta jako ozka in nevarna steza (mrtvaški klanec) popravila, oziroma razširila na 1 meter, da bi lahko vsaki človek brez nevarnosti mimo šel. — Neka oseba se je celo ponudila, da bi, kar zadeva njeno posestvo, odstopila, kar zahtevamo, in še celo dostavila les za vso potrebno rabo pri tej stezi. Vsi posestniki zemljišča omenjene steze so bili zadovoljni odstopiti od svojega posestva. Ko se pa je imela seja enoglasno skleniti, vpraša neki mož svojo ženo za svet; na to pa je odgovorila žena, da ji mora občina plačati odškodnino 60 kron. Pomislite, na 1 meter širokosti zelene grive, za katero bi mogoče cenilna ko-

misija komaj 5 kron odločila! Na ta odgovor se je občinska seja takoj zaključila, in steza je in bo stala kakor je bila; sedaj vidite, kakšen vpliv ima ženska v občinski seji v Avčah.

Sploh nobeden občinar ne more reči, da dotične steze ne rabi, da bi ta steza radi ene ženske v tako nevarnem stanju ostala, bi bilo res sramota občini. Ni čuda, da vsaki tujec, kateri je že enkrat semkaj prišel, se je izrazil, da nikdar ne želi več priti v take kraje, kjer imajo kozje steze, namesto ljudskih poti.

Iz goriske okolice. — Finančno predstojništvo v Gorici se jezi nad podrejenimi organi finance v okolici in jih mrcvari, češ da letos se manj prijemlje na užitini vina. Vsled tega zapoveduje tem organom še mnogo strožje postopati s krčmarji, češ da se mora izprešati iz ljudi isti znesek kot lani. Za pet ran božjih! Pomislite vendar, da je letina slaba, in denarja po malem. Hvaležni bi morali biti celemu svetu, če se manj popije, ker z velikim pitjem pada lepo vedenje in se zopri polnijo. Saj morda si ni erar preveč užitine, nakupil, da je ne bo mogel spešati! Potemtakem bi nam znali še globo nastavit, da se mora toliko popiti kot lani. Rešite nas finančnih klesč; če ne vse ljudi vzame! Vodo-pivec.

Domače in razne novice.

Poroka. — Poročil se je gospod Fran Skert, trgovec in gostilničar pri Sv. Luciji na mostu, z g.čno Marico Makarovičovo s Svete gore. Vse najbolje!

Enoletni dopust je nastopil gospod realčni profesor Ferdinand Seidl, znani naš slovenski učenjak. Želja vseh, ki ga poznajo, je ta, da bi se vrnil gospod profesor čez leto dni čil in krepak v Gorico.

Prizkušnje učiteljske usposobljenosti se prično na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici dne 5. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. — Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potom ulože do 15. oktobra t. l. pri ravnateljstvu.

Smrtna kosa. — V Kanalu je umrl zdravnik gospod dr. Josip Golmar, star 79 let. V Gorici so pokopali gospo Ursulo Bregant, soprogo železniškega uslužbenca.

Umrl je v Slavoniji, kjer se je nahajal po opravih, tržaški lesni trgovec in posestnik g. Fran Abram.

Nadaljni izkaz darov za srečanje „Slov. bralnega in podpornega društva v Gorici“. — Brajnik Al. K 2, Pečenko Josip, kavarnar, 2 buteljki likerjev. Neki rodoljub iz Amerike je pa naročil brzjavno pri nekem tukajšnjem obrtniku neki dar s pripomnjo, da naj se istega postavi oni večer na dražbo v prid društva.

Vsem blagim darovalcem izreka odbor najsrčnejšo zahvalo. Živeli posnemovalci!

Opozarja se sl. občinstvo da imajo na prodaj srečke tudi sledeči gospodje: Cottič Peter v Raštelju, Kravos Ivan na Kornu, Rovan Josip na Stolnem trgu in knjigarna A. Gabršček v Gosposki ulici.

Veselica „Bralnega in pevskega društva v St. Andrežu“. — V nedeljo se je vršila na Mirenski cesti običajna jesenska veselica omenjenega društva. Lepo vreme in lep, izbran vspeled sta privabila mnogo občinstva iz sosednjih vasij kakor tudi iz Gorice na obsežen, lepo

ozaljšan prostor Makuove gostilne. Domači pevski zbor je zapel Ferjančičevo „Oj slovenska zemlja“ v splošno zadovoljnost. Mešan zbor društva „Nada“ iz Sovodnje je pokazal s svojo pesnico „Proletni zvuci“, da goji pridno in uspešno petje. Lepo se je razlegalo po širni Mirenski planjavi „Morje Adrijsko“, koje so zapeli domači pevci, združeni s pevskim zborom bralnega in podpornega društva iz Gorice. Vilharjevo „Slovo“ je pelo najmlajše društvo v vencu primorskih pevskih društev, namreč bralno in podporno društvo iz Gorice. Zbor je imenitno izvršil svojo nalogo, le škoda, da se bariton ni prilagodil spremljajočemu vojaškemu orkestru ter ni mogel popolnoma zadovoljiti poslušalcev. Toda, kakor omenjeno, je društvo še mlado, vkljub temu pa je nastopilo s precej težko skladbo in jo tudi izvršilo še povoljno, izvzemši omenjene hibe. Igra „Rusofil“ je žela mnogo pohvale zbranega občinstva. Zadnja točka „Paradna straža“ je vzbudila mnogo smeha, in da ni bilo slišati slovenske pesmi, bi marsikdo menil, da vidi pred seboj dvorno godbo kralja Menelika. Po končanem vspeledu se je vršil ples. Vsak, kdorkoli se je udeležil veselice na Mirenski cesti, je nesel s seboj lepe spomine na njo, saj je spoznal, kako se trudijo vsa slovenska pevska društva v goriski okolici, da lahko nudijo občinstvu mnogo lepega in zabavnega, in kako postaja vez med raznimi okoličanskimi društvi ožja in ožja.

Spominna plošča baronu Fullerju. — Veteransko društvo vabi na slavnost odkritja spominne plošče c. kr. majorju in vitezu reda Marije Terezije Maksu baronu Fullerju z mosta, ki se bo vršila v nedeljo 7. oktobra t. l. ob 10. uri dop. v Rubjahn pri Gorici.

Enoletni prostovoljci pri tukajšnjem pešpolku št. 47. je letos 24; med temi več Slovencev, nekaj Nemcev, Lahov in tudi Čehov, kateri v zadnjem času radi hodijo v Gorico in v Trst opraviti svojo enoletno prostovoljno vojaško službo.

V šolo za enoletne prostovoljce pridejo poleg onih pešpolka št. 47. še enoletni prostovoljci lovskega bataljona št. 7. in 29., to je iz Kanala in Gradišča ob Soči.

Imenovanje. — Koncipist pri policijskem ravnateljstvu v Trstu g. Alojzij Guštin je imenovan policijskim komisarjem.

Nomestniški praktikant dr. Silvij Baldessari v Trstu je imenovan nomestniškim koncipistom.

Razglas. — Pri tretjem srečanju obveznic deželnega posojila iz leta 1902 od 1.000.000 kron, katero se je izvršilo v deželni hiši, so se srečkale:

obveznica št. 323 v znesku 2000 K,	
„ „ 102 „ „ 1000 „	
„ „ 225 „ „ 1000 „	
„ „ 136 „ „ 200 „	
„ „ 241 „ „ 200 „	
„ „ 200 „ „ 200 „	

Te obveznice izplača deželna blagajna od 1. januarja 1907. naprej v polni imenski vrednosti proti pridržku dotičnih obveznic in do 1. januarja 1907 še ne zapadlih odrezkov. — Deželni odbor.

Spremembe in imenovanja v poštni stroki. — Premeščeni so poštni oficijal Leopold Hamperl iz Trsta v Ljubljano, poštna oficijantinja Ivanka Pečnik iz Ilirske Bistrice v Novo mesto. — Imenovani so: poštna odpraviteljica Bonifacija Manzoni v Trstu in Fran Černe v Ljubljani poštnima poduradnikoma; uradni slugi Josip Remič, Anton Gorše, Jakob Saher, Fran Brezovnik v Trstu, Mihael Mušič v Ljubljani in Fran Sušnik v Gorici, ter orožniški stražmešter Mihael Simenc in orožniški postajevodja Ivan Žvanut za poštno odpravitelje. — V viši

plačilni razred so povišani: poštni poduradniki Anton Podgornik, Karol Leon in Anton Seme v Ljubljani, nadalje poštni odpravitelji Fran Skrinjer, Josip Loik, Kristijan Vouk, Ivana Klarič, Daniel Šibolja, Karol Golob in Ivan Katalan v Trstu, Alojzij Trampuš, Mihael Fait v Gorici in Nikolaj Franolič v Krku, nadalje uradni slugi Nikolaj Boraje, Jakob Motz, Josip Muser, Ivan Vrančič, Henrik Magerl in Feliks Concina v Trstu, Bogomir Gmeiner, Avgust Marinko, Filip Kalan in Peter Primšar v Ljubljani, Nikolaj Bonifacio in Josip Mikulus v Rovinju, Ludvik Dapas v Malem Lošinjju, Iv. Dervovšek v Opatiji in Bogomir Saksida v Gorici. — Umirovljena sta višji poštni oficijal Josip Galovič in poštni oficijal Anton Purič v Trstu.

Razstava čevljarških izdelkov v Kobaridu. — Tečaj za čevljarje v Kobaridu, kateri je bilo priredilo društvo zn. pospeševanje male obrti, je skončal 29. pr. m. Obiskovalcev je bilo 14. — Dne 30. pr. m. je bila otvorjena razstava čevljarških izdelkov. Razstavo je otvoril predsednik društva in deželni poslanec Holzer; navzoč je bil kobarški župan Rakušček, društveni ravnatelj Penso, dež. odbornik Berbuč, okr. glavar Prinzig. Dvorana razstave je bila lepo ozaljšana. Obrisi in izdelki kažejo lepe uspehe učitelja Hulka.

Klerikalna poštenost. — „Gorica“ od 2. t. m. je priobčila to-le novice:

„Ubogi „Trgovski Dom“! — Godi se mu kakor nezakonskemu otroku: zatajujejo ga tisti, ki so ga spočeli. Komaj je bil rojen, že so se v laških in nemških (! — o ti krasna slovenska zavednost!) oklicih sramovali njegovega imena, bali so se ga imenovati ter na mesto njega „korajžno“ tiskali laško ime ulice. V novejšem času jim je zlezlo srce še nižje; zdaj se bojé, da bi utegnili Lah in Nemci čitati tudi slovenski del oklicov, zatorej proč s „Trg. Domom“ tudi iz slov. besedila in na njegovo mesto laško ulico! Da, celo neslovenski „koncert“ jim je premalo servilen, in zato vabijo še tudi Slovence na — „concerto“! — Kam nas je privedla „napredna“ gospodarska organizacija!“

Kako podla brezvestnost tičl v teh malo besedah! Trgovska tvrdka Pregrad in Černetič razposlila reklamne oglase tudi v nemškem in laškem jeziku; na teh izpušča imenovanje poslojpa „Trgovski dom“. Zakaj tako dela, vé sama najbolje, je za to sama odgovorna, nikdo je ne more siliti, naj postopa drugače. Saj tudi „Krojaška zadruga“ vabi Nemce in Lahe pod imenom „Teodoro Hribar“. Da, iskala je celo po laških listih uslužbenec, od katerih je zahtevala v prvi vrsti znanje laškega, šele potem slovenskega jezika. Mi smo bili toliko kulantni, da nismo okrcali „K. zadruga“ zaradi teh res „udnih pojavov!“

Zdaj pa vprašamo; Ali ni podlo in brezvestno, ako „Gorica“ ravnanje tvrdke Pregrad & Černetič prišteva na rovaš naši — stranki, oziroma tistim, ki so ustvarili „Trgovski dom“?!

Druga je pa še lepša! V Gorico so došli neki hrvaški tamburaški škripači. Pogodili so se z gostilničarjem v „Trgovskem domu“, da jim je dovolil restavracijske prostore. Tamburaši so priredili trojezične lepake, na katerih je res stal nepotrebn „concerto“ skupno za vse tri jezike. — V dopolnilo naj pa povemo, da je te lepake tiskala — laška tiskarna! Torej za prireditve v našem „Trg. domu“ tiskajo vabila pri Lahih! Taki pojavi se množé v Gorici, ker desperaten laški tiskar tiska morda ceneje nego more to storiti slovenska tiskarna, pa bodi to „Goriška“ ali „Narodna“. Saj je z isto tiskarno neki propadli Lah uganjal bedasto konkurenco, ali

kake, o žena, vredna moža, kakoršen sem jaz!... Ona mora živeti, da moja propalost zatemni poleg njene.“

In Villefort odtrga okno.

„Hitro, hitrejšé!“ zakriči z glasom, pred katerim kočijaž poskoči na svojem sedežu.

Konji skoro leté proti domu.

„Da, da,“ si ponavlja Villefort, čim bolj se bliža domu, „da, ta žena mora živeti, obžalovati mora in odgojiti mojega sina, moje ubogo dete, razun smrti kljubujočega starca edinega, ki je preživel pogin rodbine. Ljubi ga; vse to je storila zanj. Mati, ki tako ljubi svojega otroka, nikdar ne more popolnoma obupati. Obžalovala bo; njeni zločini, o katerih svet že nekaj slutí, se s časom pozabijo, in če bi se jih nekateri sovražniki še vedno spominjali, jih vzamem na svoj račun. Eden, dva ali trije zločini več, kaj je to! Moja žena se reši ter vzame s seboj denar in pred vsem svojega sina. O, še srečna bo, ker se vsa njena ljubezen združuje v njenem sinu in je ta ne zapusti. Dobro delo naredim, in to je mojemu srcu v tolažbo.“

In kraljev prokurator prvič izza dolgega časa zadihla nekoliko lažje.

Voz obstane na domačem dvorišču.

Villefort skoči na peron; sluge se začudijo, da se je vrnil tako hitro. Na njihovih obličjih ni čital nobenega drugega izraza; nihče ne spregovori k njemu besedice; kakor običajno stopijo vsi molče na stran.

Idoč mimo Noirtierjeve sobe, opazi skozi pol odprta vrata dve senci; toda ne zmeni se za nje, njegov nemir ga žene naprej.

Po malih stopnicah odide, vodeti v prazno Valentinino sobo in v sobe njegove žene.

„Tu ni nič izpremenjeno,“ si pravi. Nato zaklene vrata za seboj.

„Nihče naju ne sme motiti,“ pravi. „Vse jej moram povedati in priznati svoj zločin.“

Približa se vratom in položi roko na kljuko; vrata se odpro.

„Vrata niso zaklenjena! O, to je zelo dobro,“ zamrmra. In s temi besedami vstopi v mali salon, kjer je bila vsak večer pripravljena postelja za Edvarda, ki je vsak večer prihajal iz zavoda domov, ker se njegova mati ni pod nobenim pogojem hotela ločiti od njega.

Hitro se ozre po sobi.

„Tu ni nikogar“ pravi. „Najbrže je v svoji spalnici.“

Stopi k vratom. Bila so zaklenjena. Spreleti ga mraz.

„Heloise!“ zakliče.

Zdi se mu, da se nekaj giblje.

„Heloise!“ ponovi.

„Kdo jo?“ vpraša njen glas za vrati.

Zdi se mu, da je ta glas slabotnejši kakor navadno.

„Odprite, odprite!“ zakliče Villefort. „Jaz sem!“

Toda kljub temu dovolju in kljub strahu, s katerim je bilo dano, se vrata ne odpro.

Villefort vlomi vrata z ного.

Pred sobo, ki je vodila v njen boudoir, je stala gospa Villefort; bila je bleda, njene poteze so bile spačene, in ozre se vanj s plašnimi in steklenimi očmi.

„Heloise, Heloise!“ vsklikne. „Kaj vam je? Govorite!“

Mlada žena iztegne proti njemu svojo otrplo, mrtvaško bledo roko.

„Zgodilo se je, gospod,“ pravi s hropečim glasom. „Kaj vendar še zahtevate?“

In zgrudi se na preprogo.

Villefort plane k njej in jo zgrabi za roko. Ta roka krčevito stiska kristalno stekleničico z zlatim zamaškom.

Gospa Villefortova je bila mrtva.

Ves otrpel vsled strahu odskoči Villefort k vratom in opazuje mrtvo truplo.

„Moj sin!“ vsklikne naenkrat. „Kje je moj sin? Edvard, Edvard!“

In planivši na hodnik, kliče: „Edvard, Edvard!“

To ime kliče s takim izrazom strahu, da prihitijo sluga. „Moj sin! Kje je moj sin?“ vpraša Villefort. „Tako mora iz hiše!“

„Gospoda Edvarda ni doli, gospod,“ odvrne komornik.

„Brezdvomno se igra na vrtu. Poglejte, pogledjte!“

„Ne, gospod. Milostiva gospa je pred kake pol ure poklicala svojega sina. Gospod Edvard je prišel k milostivi gospej in ni odšel od nje.“

Leden pot oblije Villefortovo čelo, noge se mu v kolenih vsibijo, misli se mu prično mesti.

„Pri gospej je bil!“ zamrmra. „Pri gospej!“

In obrise si čelo ter se omahujočih korakov vrne po stopnicah, opiraje se z roko ob zid.

Vrnivši se v sobo, zopet zagleda truplo nesrečne žene. Da bi poklical Edvarda, bi moral vzbuditi odmev v tej sobi, izpremenjeni v krsto. Govoriti, to bi se reklo motiti mir groba.

Villefort začuti, da mu glas zamrje v grlu.

„Edvard, Edvard!“ zajeclja.

Otrok ne odgovori. Kje naj bi torej bil, ko so rekli sluga, da je šel k svoji materi in se ni vrnil od nje?

Villefort stopi korak naprej.

Truplo gospe Villefortove je ležalo pred boudoirjem, v katerem je moral biti Edvard. Bilo je, kakor da hoče truplo s svojimi steklenimi, široko odprtimi očmi braniti prag; skrivnostna, strašna ironija jej je igrala, na ustnicah.

Vrata so bila pol odprta; videti je bilo odprti piano in del divana iz modrega atlasa.

Villefort stopi tri ali štiri korake naprej ter zagleda, da na divanu leži njegov sin.

Gotovo spi.

Nesrečniku se izvije vsklik neizmerne veselja; žarek čiste luči posveti v peklenko teme.

zapravi je s tem trojno premoženje, dočim hočemo Slovenci živeti in napredovati. To le mimogrede! — In vendar prihaja „Gorica“ na dan s takimi noticami, kakršno smo tu ponatisnili. Kaj ima opraviti s takimi obžalovanji vrednimi dogodki — „Trgovski dom“ in njegovi gospodarji? Naj pove to „Gorica“! Citatelji pa naj sodijo!

Na žensko učiteljico v Gorici je vsprejetih na slovenski in laški oddelek I. tečaja po 42 učenk.

Uboga cerkev! — V Mirnu je naznanil v nedeljo župnik, da od sedaj naprej ne bo več ne petja ne orgljanja pri službi božji, ker za letos je organista cerkev že plačala. Za naprej pa ne more vse sama plačati, občina pa noče ničesar prispevati; dokler se občina ne zaveže razumno prispevati, ostanejo Mirnenci brez orgljanja in petja. — Ta se pravi drugače: župnik hoče kljubovati ter izsiliti iz občine prispevanje za petje in orgljanje! — Občina pa naj bo lepo pametna ter ne da nič — bodo pri tihih mašah ljudje vsaj lažje molili! — Sicer pa, kako pridejo občine do tega, plačevati še organista in pevec! Saj ima vendar cerkev dosti denarja, da jih prav lahko plača. Enkrat se vendar mora pričeti z energičnim odrom proti vedno večjim cerkvenim davkom.

Višji poštni kontrolor Neumann v Gorici pojde v pokoj. Dobil je plavo polo. Ker odide, se nočemo baviti več z njim, želimo pa, da postavijo na mesto tega zagrizenega pangermana sposobnega domačina.

„Knajpovec“. — Izšla je 10. številka „Knajpoveca“ z raznovrstnim, zanimivim besedilom.

Bratje in pevsko društvo v Ozeljnu vabi k veselici, katero priredi v nedeljo 14. t. m. v prostorih g. Stefana Špacapana, krčmarja na Veliki Otavi. Veselica bo obsegala petje, deklamacijo, igro in ples. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Učiteljski razsajajo med šolskimi otroki v Št. Ferjanu v Brdih. Več otrok je bolnih, nekaj jih je umrlo, v šolo jih prihaja le malo število, ker jih starši ne pustijo.

Namestništvenim konceptom je imenovan konceptni praktikant dr. R. Steinmetz.

Izprijen otroci. — V Solkanu so trije dečki v starosti 10—11 let zvezali 8-letno deklico ter počeli z njo take reči, katerih ne moremo tu zapisati. Deklico so tudi poškodovali, da je bila nezavestna ter so mislili, da je že mrtva. Odkod taka izprijenost?

Otvoritvi karavanske železnice se je izvršila v nedeljo na slovesen način. Otvoril jo je železniški minister Derschatta. Vsa nova progata teče izključno po slovenski zemlji. Od Beljaka do Žihpolja so dvojezični napis. Slovenci so razobesili mnogo slovenskih zastav, semtertje so tudi klicali živahno „živjo“, drugače pa se demonstrativno niso udeležili slavnosti.

Osek in Črničah. — Dokler v Oseku pri Črničah niso imeli duhovnika, je dajala vsaka hiša dekanu v Črničah 1 večer vina (13 bokalov). Ko so dobili duhovnika, dajejo temu — ob enem pa je ostal davek za dekana v Črničah; tako plačujejo na dve strani. In poprej je bilo le 106 števil, sedaj jih je pa 160. Obrnilo so se na ordinarijat, naj jih oprosti tega krivičnega davka, pa seveda zaman; v primeri z občani v Črničah plačujejo Osetani prav toliko kot oni. To je velika krivica, katere naj jih oprosti novi dekan; to pričakujejo od njega.

Novi stranka na Štajerskem. — V nedeljo se je vršil v Celju zaupni shod nove „Narodne stranke za Štajersko“. Ta stranka, ka-

tere glasilo bo „Narodni list“, bo napredna stranka, kakoršne je na Štajerskem pri sedanjih klerikalnih prešernosti in pri cincanju onih, ki nočejo biti ne klerikaleci ne naprednjaki, nujno potreba.

„Slov. brašno in podporno društvo“ v Gorici priredi v nedeljo dne 7. oktobra t. l. v dvorani pri „zlatem Jelenu“ koncert s petjem, godbo in s srečkanjem na vrednostne dobitke.

Začetek ob 7^{1/2} uri zvečer.

Vspored: 1. Wagner: „Junak iz Like“, koratnica, svira voj. orkester. 2. pl. Zajc: Overtura k operi „Graničarji“, svira voj. orkester. 3. Volarič: „Slovenski svet“, poje društveni možki zbor. 4. Lehar: „On in ona“, valček iz operete „Poroka za šalo“. 5. a) Hudovalnik: „Naša zvezda“, b) Eisenhuth: „Moja ljubav“, poje društveni oktet. 6. Čajkovsky: „Pesem brez besed“, svira voj. orkester. 7. a) Eisenhuth: „Gorka sudbina“, b) Prochazka: „Moravska narodna“, poje ženski kvartet. 8. Muhvič: „Slovensko-hrvatski potpourri“, svira voj. orkester. 9. Vilhar: „Slovo“, poje društveni možki zbor s spremljevanjem voj. orkestr. 10. Žrebanje vrednostnih dobitkov.

Vstopninak koncertu 40 vin. Srečke à 20 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Z ozirom na blag namen, ki ga ima društvo, je pričakovati, da se odzove temu vabilu občinstvo v obitem številu. Odbor.

V Kopru prično pred izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole izpiti 12. nov. t. l. Prošnje do 31. t. m.

Nov denarni zavej v Postojni. — Občinski svet postojnski je v svoji zadnji seji soglasno sklenil ustanoviti v Postojni „Občinsko hranilnico“.

K uvodnemu članku „Poštne homonije“ v zadnji številki, ki je vzbudil toliko senzacijo, pripominjamo, da smo na koncu zamenili imeni Hochbelsel in Humel. Nerednosti v Dalmaciji je zakrivil višji poštni komisar Humel, in Hochbelsel ga je zaslil. Tako se ta dva moža v zasliševanju menjujeta ter se o pritožbah lepo pomenita med seboj. Humel se ni še nikoli prepračil o kaki pritožbi, pa še tako opravičeni, bodisi od strank, bodisi od uslužbenega osebja; ravno tako se ni pobrigal za službo, še pojma o njej ni imel, nego je storil s svojimi prjadsi, kar se mu je zljubilo. Tudi farbaty zna imenitno. Dne 1. avgusta t. l. se je odprl poštni urad št. 4. na Blanci. Tam ni bilo še ne pohištva in ne osebja, manj pa še potrebnih tiskovin itd., ali ta mojster je brzojavil v Trst in na Dunaj: „Das Postamt Görz 4 ohne Anstand eröffnet.“ Tableau! Takim ljudem smo izročeni.

Omeniti moramo še glede na gori navedeni članek, da sta bila poprašana radi poštne urada na državnem kolodvoru poštna predstojnika Roghela in Höger, ali dala sta tako izvestje, da nista povedala nič.

Okrožnica vsem občinskim upravam in okrajnim cestnim odborom. — List „Samouprava“ izdajajo po deželni odbor. — Z ozirom na napredek sedenega časa in s posebnim ozirom na vsak dan množično se potreba, da stopijo upravne oblasti z interesovanimi strankami v bolj ozko stiko, namerava deželni odbor izdajati mesečen list, potem katerega se bodo seznanjali vsi zainteresirani s tem, kar se dogaja na samoupravnem polju, in sicer ne samo v delokrogu deželnega odbora, oziroma deželnega zbora, marveč tudi v delokrogu drugih samoupravnih korporacij, posebno občin, cestnih odborov itd.

Upoštevanje stališče najskrupuloznejše pravičnosti, katere se mora držati vsaka javna uprava — bodisi velika, bodisi majhna — in glede na okoliščino, da se dandanašnji vsakdo, bodisi posredno, bodisi neposredno, udeležuje

javnega življenja, in da so pri tem vsi zainteresirani, je neobhodno potrebno, da je delovanje javnih oblastij odkrito in vsakomur vidno. Vsakdo ima potrebo in pravico vedeti, kaj delajo in kako rešujejo svoja dela javne uprave, posebno pa samoupravne oblasti.

List, ki ima zadostiti tej potrebi in pravi, more ustanoviti le deželni odbor, kjer se osredotočijo in od koder se podpirajo vse važnejše inicijativne samoupravne značaja.

List torej izdan po najstrožji nepristranosti, katerej je podvrženo delovanje deželnega odbora, bode ne-le priličen postulat nove dobe, marveč mora razum tega uplirati na posamezne upravne činitele in na one, ki so upravljeni, z duhom, ki je potreben v dosego onih idealov, za katerimi stremijo koli upravni, toli upravljeni činitelji: idealov, ki se morejo doseči le potom popolnega sporazumljenja pod vplivom čista civilnega poštenja.

Objavljanje posebnega mesečnega lista od strani deželnega odbora odgovarja torej potrebi ustvariti možnost medsebojnega sporazumljenja med upravnimi oblastimi in onimi, ki so upravljeni, česar bi ne bilo mogoče doseči, ako bi se objavljalo uradno delovanje v političnih listih, do katerih se oblasti iz uradnih ozirov ne morejo obračati, da se ne meša njihovo delovanje z delovanjem časopisov — (katerim gre v ostalem vsa čast) — ki zastopajo postulate gotovega političnega značaja.

Deželni odbor naznanja, da bode čim prej izdajal mesečnik pod naslovom „Samouprava“.

Začetka obsegal bode list v prvi vrsti sledeče zadeve: a) Deželno upravo (zakonodajne in deželno-zborske zadeve, železniške in finančne zadeve, zadeve oreditvi vod, cestne zadeve, predmete, ki se tičejo ustanov, deželnih zavodov in deželnih kmetijskih šol); b) občinske uprave; c) druge samoupravne korporacije. d) Razno.

Glede točk b), c) in d) se opaža, da se bode radovoljno sprejemalo sodelovanje vseh občinskih uprav, cestnih odborov, kakor tudi vsake druge samoupravne oblasti brez izjeme, v kolikor bode zadeval dotični predmet javne interese in sicer bodisi nove inicijative, bodisi konkretne predloge.

Dotični dopisi naj se pošljejo deželnemu odboru.

V posebnem predalu bode dajal deželni odbor na zahtevo pravne informacije v dvomljivih samoupravnih zadevah kake važnosti v svrhu, da olajša korporacijam dežele reševanje dotičnih poslov.

Kdor bode želel od deželnega odbora informacije v sličnih zadevah, moral bode staviti dotično vprašanje kratko, jasno in jedrnat.

Naravno, da deželni odbor z označenim listom ne išče dobičkov, marveč se omejuje na to, da z zelo zmerno naročnino deloma krije troške za tisk.

Naročnina znaša za celo leto 2 K, za pol leta 1 K. Enako plačajo tudi zasebniki.

Kdor se misli naročiti na list, naj pošlje deželnemu odboru naročnino (za celo leto ali za pol leta) in natančen naslov. — Deželni odbor.

Črno jekleno uro, sistem Roskopf, je izgubil neki vojak sinoči okoli 7. ure od artilerijske vojašnice čez Tržaško cesto, staro pokopališče, po Korsu in ulici Czörnig. Kdor je našel uro, naj se oglasi v našem upravnistvu, kjer izve naslov onega, ki je izgubil uro.

Tudi čokolada se podraži. — Avstrijski tovarnarji čokolade so sklenili tudi svoje izdelke podražiti z ozirom na naraščajočo ceno kakaa.

Lepa meblovana soba s posebnim uhomod se odda v ulici Bagni št. 10. II. nadstr.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Železniški minister Derschatta je odgovarjal včeraj na interpelacijo glede železniške nesreče na Koroškem; obsodil je ostro razmere, ki vladajo na južni železnici. Prometne uredbe ne odgovarjajo potrebam, v stavbnem in varnostnem oziru je železnica nezanesljiva, v službi vlada na eni strani maloznamnost, na drugi so uradniki preobloženi z delom. Nova pogajanja z južno železnico morajo te razmere sanirati. Nato je zbornica nadaljevala generalno debato o lekarniškem zakonu. Minister Schönhaich je govoril glede domobranske artilerije. Stroškov bo 18.6 milj. za Avstrijo, 16.2 za Ogrsko. Na koncu se je Pitacco zahteval neko preiskavo glede „hrvatskih izgredov“ v Dalmaciji.

Odsek za volilno reformo. — V seji 1. t. m. je posl. Schlegel predlagal, naj se reasumira § 4. volilnega reda za državno zbornico. Reasumiranje je bilo sklenjeno, naker je posl. Schlegel predlagal, naj odsek vsprejme določbo o volilni dolžnosti. Utemeljeval je svoj predlog podrobneje ter predlagal, naj bi se določbo o volilni dolžnosti prepustilo deželni zborom. Posl. Grabmayer se je izjavil proti temu predlogu, češ, da je prijatelj svobode javnega življenja. Posl. Tavčar se je zavaroval proti očitnemu reakcionarnemu mišljenju, kakor so mu to izlasti očitali „Narodni Listi“. Govornik je na stališču, da je treba razširiti deželno avtonomijo. Izlasti uravnajo jezikovnega vprašanja ne bi mogli Slovenci Štajerske, Kranjske in Istre prepustiti deželni zborom. Temu nasproti so Slovenci navdušeni pristaši takozvane narodne avtonomije. Govornik se je izjavil proti predlogu Schlegla, tako tudi posl. Adler, Lecher in Choc. Posl. Gessmann je predlagal, naj se v principu določi volilna dolžnost. Minister za vnanje stvari je govoril o vzrokih pro in contra volilni dolžnosti ter je prišel do zaključka, naj se odločitev prepusti odseku. Posl. Hruby je predlagal, naj se izvoli pododsek 10 členov, ki naj se o vprašanju volilne dolžnosti posvetuje v občini, o stavljenih predlogih pa posebej ter naj tekom treh dni poroča odseku. Nadalje je predlagal, naj se posvetovanje o § 4 prekine. Predlogi Hrubega so bili vsprejeti in seja zaključena.

Cesar v Pragi. — Cesar pride v Prago najbrže dne 3. novembra t. l.

Ruska дума. — Volitve v rusko duma se bodo vršile najbrže med Božičem in novim letom.

Spomenik Emilu Zola so okirili 30. sept. t. l. v Médanu.

19 pomorščakov je obsodila vojna sodnja v Petrogradu na smrt; potrdi razsodbo še kronstadski zapovednik, general Adlerberg.

Frischauf — umirovljen. — Graški vseučiliški profesor Frischauf je umirovljen. Frischauf je prijatelj Slovencev, pošten in pravičen mož, učenjak v pravem pomenu besede. Zato pa so ga preganjali in blatili toliko časa, da ga je ministerstvo umirovilo. Da bi se bili slovenski poslanci zavzeli za tega moža, kakor pritiče, o, tega pa ne!

Samomer v Trstu. — S karbolno kislino se je zastrupila v Trstu 20 letna sobarica Marija Štrnad.

Armadni voj v Ljubljani. — Po časopisih se širi vest, da bo Ljubljana sedež armadnega voja. Mejne posadke ob laški meji se pomnožijo s prihodnjo spomladjo, in baje se premesti bramovski polk št. 27. iz Ljubljane v Gorico.

Več se ne boji stopiti preko mrtvega trupla, vzeti v svoje naročje otroka in bežati daleč, zelo daleč.

Villefort je bil enak ranjenemu tigru, ki s svojimi zlomljenimi zobmi trga svojo poslednjo rano.

Več se ni bal predznamenaj, ampak pošastij. Skočil čez truplo, kakor da mora skočiti čez uničujočo ognjeno grmado.

Otroka vzame v svoje naročje, ga stiska, stresa in kliče, a otrok ne odgovori. Svoje žareče ustnice pritisne na Edvardova lica; ta lica so hladna in ledena; svojo roko položi na njegovo srce; to srce ne bije več.

Otrok je bil mrtev.

Na Edvardovih prsih je bil pripet štirikrat preganjen papir.

Villefort je bil uničen; zgrudi se na kolena, otrok mu zdrsrne z naročja ter obleži poleg svoje matere.

Villefort vzame papir, spozna pisavo svoje žene in hlastno čita.

List obsega sledeče:

„Sodite, če sem bila dobra mati, ko sem iz ljubezni do svojega sina postala zločinka!“

„Dobra mati nikdar ne odide brez svojega sina!“

Villefort ne more verjeti svojim očem in svojim čutom. Vnovič se približa Edvardu in ga še enkrat preišče s pozornostjo, s katero stopa levinja okoli svojega mrtvega mladiča.

Nato se izvije iz njegovih prsi strašen krik.

„Bog, vedno Bog!“

Ti dve žrtvi ga napolnita z grozo; strah se ga polasti v družbi teh mrtvih trupel.

Villefort vzdigne svojo glavo, počasi vstane, strese svoje z znojem omotene lase, najžeje od strahu, in mož, ki je bil dotlej brez vsakega usmiljenja, odide k svojemu očetu, ki slabotnemu starcu, da bi imel še človeka, na katerega srcu bi mogel jokati, kateremu bi mogel potožiti svojo nesrečo.

Odide po stopnicah, ki so nam znane, ter vstopi k Noirtierju.

Ko vstopi Villefort, Noirtier s pazljivostjo in s tako nežnostjo, kakor jo je le pripuščala njegova nepremičnost, posluša abbéja Busonija, ki je miren in hladen kakor navadno.

Ko Villefort zagleda abbéja, položi roko na čelo. Preteklost se mu zopet vrne pred oči nalik valu, ki šumi in buči močnejše nego drugi valovi.

Spomni se poseta, katerega je naredil abbéju dan po gostiji v Auteuilu, in obiska, katerega je naredil abbéju njemu na dan Valentinine smrti.

„Vi tukaj, gospod!“ pravi. „Toda vi prihajate vedno le v spremstvu smrti!“

Busoni se okrene, in ko vidi prepadlo Villefortovo obličje in divji pogled njegovih oči, spozna, kaj se je zgodilo pri seji porotnikov; drugo mu je bilo neznano.

„Zadnjič sem prišel molit k mrtvaškemu odru vaše hčerke!“ odvrne Busoni.

„In po kaj prihajate danes?“

„Prihajam vam povedat, da ste mi zadostno plačali svoj dolg, in ta hip, ko nameravam odpotovati, prosim Boga, naj se s tem zadovolji kakor jaz.“

„Moj Bog,“ pravi Villefort in stopi plašno korak nazaj, „to vendar ni glas abbéja Busonija!“

„Ne.“

Abbe odstrani svojo tonzuro, in njegovi dolgi, črni lasje se mu vsujejo na rame ter obkrožijo njegov blede obraz.

„To je obraz gospoda Monte Crista!“ vsklikne Villefort s plašnim pogledom.

„To je še nekdo drugi, gospod kraljev prokurator; iščite boljše in bolj daleč v preteklosti!“

„Ta glas! Ta glas! Kje sem ga vendar prvič slišal?“

„Prvič ste ga slišali v Marseilleu pred trindvajsetimi leti, na dan svoje zaroke z gospico de Saint-Méran. Pomislite nekoliko!“

„Vi niste Busoni? Vi niste Monte Cristo? Moj Bog, vi ste tajen, neizprosen, morilen sovražnik! V Marseilleu sem moral kaj zakriviti proti vam! O, nesreča!“

„Da, prav imaš, tako je,“ pravi Monte Cristo in prekriža roke čez svoje široke prsi. „Išč, išči!“

„A kaj sem ti vendar storil?“ vzdihne Villefort, katerega misli se medejo bolj in bolj. „Kaj sem ti storil? Povej! Govori!“

„Obsodili ste me k počasni in strašni smrti, umorili ste mojega očeta ter mene oropali ljubezni, prostosti in sreče.“

„Kdo ste? Kdo ste vendar? Moj Bog!“

„Prikazen nesrečnika sem, katerega ste dali vreti v jete gradu Ifa. Ko je ta prikazen končno vstala iz groba, jej je dal Bog masko grofa Monte Crista ter obsul z demanti in zlatom, da bi je ne spoznali do današnjega dne.“

„Ah, spoznavam te, spoznavam te,“ pravi kraljev prokurator. „Ti si...“

„Edmond Dantes!“

„Ti si Edmond Dantes!“ zakriči kraljev prokurator in pograbi grofa za roko. „Torej pojdi z menoj!“

In odpelje ga po stopnicah. Monte Cristo mu začudeno sledi, ne vede, kam ga vede kraljev prokurator, in pričakuje kako novo katastrofo.

„Glej, Edmond Dantes,“ pravi Villefort in pokaže grofu trupli svoje žene in svojega sina, „glej, dobro si se maščeval!“

Pri tem strašnem pogledu Monte Cristo prebledi in začuti, da je prestopil mejo osvete, da več ne more reči:

„Bog je za me in z menoj.“

S čutom nepopisnega strahu v srcu plane k otrokovemu truplu, odpre njegove oči, potiplje žilo in odhiti z njim v Valentinino sobo, katero za seboj dvakrat zaklene.

„Moje dete!“ vsklikne Villefort. „Odneseš mi je truplo mojega deteta! O, prokletstvo, nesrečo, smrt tebi!“

In hoče planiti za Monte Cristom; toda kakor priklenjen ostane na mestu, oči se mu izbulijo, njegovi prsti se krčevito

Prod tržaško poroto so sodili 20 letnega Jos. Trinajstiča iz Kastva radi zločina poskusa pošiljanja oskrumbe na 15 letni Klementini Starac. Trinajstič je obsojen na 18 mesece težke ročne, postrojene s postom vsake 3 mesece.

Trst in Bismarck. — „Corriere della Sera“ v Rimu posvečuje članek spominu generala Türra, ki je nekoč posredoval med Viktorjem Emanuelom, cesarjem Francoskim in Bismarckom. Leta 1867. je nekoč Bismarck Türru rekel: „Ko bi Avstrija imela inteligentnega državnika, bi Trident in južno Tirolsko odstopila Italiji. No, to že poskrbi nekoč Nemčija.“ — „Kaj pa Trst?“ vpraša general Türr. „Trst“, odgovori Bismarck, „je pa druga stvar. Trst bo nemško pristanišče v Jadranskem morju.“

V Avstriji se popije na leto povprečno 20 mil. hl piva, 5 mil. hl vina in 3 mil. hl žgane, v skupni vrednosti 1500 milijonov kron.

Roparski napad v Trstu. — Na zahtevo Alojz. Slokoviča je bil aretovan 39-letni klobučar Fran T. Malo prej je bil namreč Fran T. skupaj z dvema drugima človekoma v ulici del Torrente, kar vstavi Slokoviča in dočin sta ga oba dva držala, je skušal T. vzeti mu denar iz žepa. To so pa preprečili ljudje, ki so videli dogodek in so pristopili na pomoč.

Tatvine v Pulju. — V Pulju so prišli na sled tatvinam v vojaških skladiščih, iz katerih se je prodajalo moko, sladkor, itd. Policija je preiskavala ter zasledila tatvino, vsled česar je bilo aretovanih 6 oseb, med temi dva vojaka. Prišli so na sled tudi večji tatvini v puljskem arzenalu.

Kongregacije v francoskih kolonijah. — Kongres za poduk v ljudski šoli v francoskih kolonijah se je obrnil v posebni resoluciji do francoske vlade, naj nadomesti v kolonijah kongregacijske učitelje s posvetnimi.

General Stesli. — Ruski car je ukazal, naj se vstavi sodniško postopanje proti generalu Stesliju, katerega naj se vpokoji.

Ljudske šole na Španskem. — Naučno ministertvo hoče zapreti vse one šole, ki jih vodijo ali posvetni ali redovni učitelji, ki pa nimajo usposobljenosti za poduk. Če se to izvede, bodo hudo udarjene kongregacije, katerih glavna moč glede gospodstva nad ljudstvom tiči prav v šoli. Namesto teh šol bi se postavilo novih 5000.

200.000 frankov je ukradel poštni uradnik Čukarov iz ambulance med Sofijo in Varno ter pobegnil.

Ustrelil igralko. — V Oseku v Slavoniji je ustrelil neki igralec igralko Emi Walder, baje ker ni hotela več ž njim živeti. Igralka je bila takoj mrtva. Igralec je streljal potem nase, pa se ni zadell takoj do smrti.

O viharju v Mohli se poroča, da je povzročil strašno škodo. V Pencasoli je razdejano vse pristanišče, 25 ladij se je potopilo, 2000 ljudi je brez strehe.

Samomor radi dveh kren. — Na železniški tir se je vlegel 25. pr. m. zvečer v bližini železnic trgovalski pomočnik I. Spitz, doma iz Mavskega, ter je bil povozen od vlaka. Imenovan, kateri je bil pri trgovcu Fleischmannu v Celovcu v službi, je bil takoj mrtev. Poleg samomorilca je ležalo odprto pismo, naslovljeno na prejšnjega gospodarja. Pismo se glasi: „Z današnjim se Vam zahvalim za vse meni storjeno, jaz nisem na tem nič kriv.“ To trgovčev izpoved je Spitz 25. m. m. prejel od strank 12 K 40 v, njemu je pa oddal samo 10 K 40 v, torej je za-se obdržal 2 K. Ko je gospodar o tem izvedel, je sporočil pomočniku, da je najboljša, ako takoj izgine. Imenovan se je na to odslovil in zvečer je bil že mrtev.

zarjevo v prsi, in kri jih pobarva. Žile se mu napno, glava mu prične žareti kakor ogenj.

Ta otrplost traja nekaj minut, dokler se mu pamet ne zmeša popolnoma.

Nato silno zakriči, se glasno zasmije in plane na stopnice.

Za četrt ure se odpre Valentinina soba, in vnovič se prikaže Monte Cristo.

Bil je bled, temnega pogleda, sapa mu je zastajala; vse njegove sicer mirne, plemenite poteze so izražale najglobokejšo žalost.

V svojem naročju je držal otroka, ki mu noben poskus ni mogel vrniti življenja.

Ponižno poklekne z enim kolenom na tla, položi malo truplo poleg trupla njegove matere in naslone otrokovo glavo na njene prsi.

Nato odide iz sobe in sreča na stopnicah slugo.

„Kje je gospod Villefort?“ vpraša.

Sluga pokaže z roko na vrt, ne da bi odgovoril.

Monte Cristo stopi na peron, krene v naznačeno smer in zagleda sredi slug Villeforta, ki drži v roki lopato, prekopava z največjo marnostjo in pri tem mrmra besede:

„Tukaj še ni, tukaj še ni.“

In koplje naprej.

Monte Cristo se mu približa.

„Gospod,“ mu pravi čisto tiho in ponižno, „izgubili ste sina, toda —“

Villefort ga prekine; ni ga niti slišal, niti razumel.

„O, zopet ga najdem,“ pravi. „Lahko govorite in pravite, da ga ni tukaj, toda jaz ga najdem, in če bi ga imel iskati do sodnjega dne.“

Monte Cristo stopi prestrašen nazaj.

„O,“ pravi, „blazen je!“

In kakor bi se bal, da ga ne poudsujejo zidovi te proklete hiše, plane na cesto, prvič dvomeč o tem, če je imel pravico delati tako, kakor je delal.

Spomenik Palackemu postavijo v Pragi po načrtu profesorja Sucharda. Stal bo pred mostom Palackega. Izvršen bo v treh letih; skupni stroški bodo znašali 500.000 kron.

Novi krediti za nemško armado. — V prihodnjih mesecih bo zahtevala nemška vlada od državnega zbora velik kredit za armado; porabi se kredit zlasti za ženijske čete in za napravo brzjavnih in telefoničnih prog v vojne svrhe.

Otrok z dvema glavama. — V vlakcu med Rimom in Neapljem je povila neka kmetijska ženska dete z dvema glavama.

Bogato ženitovanje. — V nemški vasi Ördinghausen pri Hoyi se je vršilo te dni kmetško ženitovanje, na katero je bilo povabljenih 400 družin, vsega vkupe okoli 1000 oseb. Napravili so 5 ogromnih šotorov za pojedino, za ples in za kuhinjo. Zaklali so 4 prešiče, izredno velike in debele, kravo, vredno 500 mark, 300 kokošij, 100 gosij, 100 rac; kom-pota so pojedli sto funtov. Ženitovanje je trajalo tri dni in tri noči.

Žabe je deževalo v Dänkirchnu. Najbrže so jih zanesli v Dänkirchnu velikanski viharji zadnjih dnij iz Belgije in z Nizozemskega.

Iz Odese se je izselilo v zadnjih mesecih v Ameriko 2500 židov.

Književnost.

Kmetijsko gospodarstvo. — Za kmetijske šole in praktične gospodarje spisal Viljem Rohrman, pristav kranjske kmetijske šole na Grmu. Druga na novo predelana izdaja. Knjiga stane v platno vezana K 1'60; po pošti 20 v več. Ze naslov pove dovolj, kaj obsega knjiga; da je izšla sedaj v drugi izdaji, predelani in popolnjeni, to knjigo najbolje priporoča.

XVI. letopis „Zadružno zvezo“ v Celju, registrovane zadruge z omejeno zavezo (poprej „Zveza slovenskih posojilnic.“) Ravnatelj Franjo Jošt v Celju je sestavil kakor vedno pregledno omenjeni letopis. S Primorskega je v Zadružni zvezi 26 zadrug.

Gospodarstvo.

„Prvi češki splošni delniški družbi za zavarjevanje življenja“ v Pragi, ki ima svoje glavno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu ulica Torre bianca 21., je bilo podanih od prosinca do velikega srpana 1906. ponudb za K 6,863.104 zavarovane zlatnice, na katere je družba izdala za K 5,154.154 zavarovalnih listin. — Kakor vidimo, je ta zavod silno napredoval, saj dela isti res neumorno na tem narodnogospodarskem polju in vrši svojo narodno misljo v popolnem obsegu.

Ta znatni uspeh dokazuje sicer tudi to, da je znala „Prva češka na življenje“ v Pragi polagoma privaditi vse ljudske sloje na življenjsko zavarovanje in jih poučiti o njegove velikej važnosti in vrednosti v človeškem življenju. Jako vesel pojav je, da se razvija ravno češki zavod tako lepo, kar dokazuje najlepše, da vrši „Prva češka na življenje“ v Pragi častno svojo narodno gospodarsko nalogo, s čemur si je zagotovila neomejeno upanje in si pridobila vsestransko naklonjenost.

„Prva češka na življenje“ v Pragi doseza tako lepe uspehe tudi radi tega, ker goji vse vrste življenjskega zavarovanja po izredno nizkih cenah; ona zavaruje na smrt, na doživetje in smrt v različnih načinih, na dohodke in ima zlasti ugodna zavarovanja otroških dot. Razven tega je uvela najnovejši način živ-

ljenjskega zavarovanja, pri katerem jamči po petem letu vsako leto 3% obrestovanje vseh vplačanih zavarovalnin, tako spaja v tem načinu življenjsko zavarovanje s hranilnico. Ima nadalje doslej nepoznano zavarovanje človeškega življenja spojeno z zavarovanjem za slučaj onemoglosti, naj nastane poslednja vsled kake naravne bolezni, ali vsled kake nesreče.

„Prva češka na življenje“ v Pragi je vredna vse podpore konečno tudi radi tega, ker daja od vsakega zavarovanja stalni delež naše najvažnejši družbi, to je — družbi sv. Cirila in Metoda.

Lepa meblovana soba z razgledom na ulico se oddá v najem u ulici Alvarez št. 1, III. nadstr.

Sprejme se gospico za trgovino zmožno slovenščine in nemščine. Naslov pové upravništvo.

Stanovanje s i. novembrom t. l. v Gosposki ulici. Več pové naše upravništvo.

Peter Škerbic v GORICI, Riva Corno št. 13. (nasproti zaloge vina bratov Bolaffijo).

Priporoča svojo zalogo edino MARČNEGA PIVA iz prve domače pivovarne G. Auer-javlj dodičev v Ljubljani v sodih in pastariziranega v steklenicah.

== V novem ==
modnem salonu
Cesta Josipa Verdi 40.
MARIJA DEROSI
je na razpolago cenjenih gospa in g. spodičen velika izbira klobukov po najnovejših modicah iz Pariza in Dunaja ter po najnižjih cenah.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.
velika zaloga
oljkinega olja
prve vrste
najboljših vrčk iz Istre, Dalmacije Molfette, Bari in Nica
s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: Kron —'80, —'88, —'96, 1'12, 1'20, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'—.
Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštne prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.
Cene zmerne.

Na tisoče

priznanj se mi je izrazilo tekom mojega delovanja od strani mojih odjemalcev glede dobre kakovosti mojega blaga. Radi tega smem upati, da se pred nakupom raznih potrebščin za vsako letno sezono obrne sl. občinstvo v prvi vrsti na mojo trgovino, ker le tu dobi zares solidno in ceno blago. Omeniti hočem samo sledeče predmete: **Kožuhovne ovrtnike (Boa), Jaeger podobne za letni in zimski čas. Čevlje za dom, svilene in volnene šerpe. Največja zaloga okrasov za obleke, vedno zadnje modnosti. Rokavice, nogavice, pasove, ovrtnice in perilo za gospode, toaletna mila, dišavnice, mošnjice itd.** — — —
J. ZORNIK — GORICA
Gosposka ulica 10.

„O, dovolj, dovolj,“ pravi, „rešimo poslednjega.“
Vrnil se na svoj dca, sreča Monte Cristo Morrela, ki je blodil okoli molče kakor senca ter željno pričakoval trenutka, ko bo smel umreti.
„Pripravite se, Maksimilijan,“ mu pravi smehljaje, „jutri zapustiva Paris.“
„Ali nimate tu ničesar več opraviti?“ vpraša ta.
„Ne,“ odvrne Monte Cristo, „in Bog daj, da bi ne bil storil že preveč.“

XV.

Slovo od Parisa.

O pravkar opisanih dogodkih je govoril ves Paris. Emanuel in njega žena sta si jih pripovedovala s čisto naravnim začudenjem v svojem malem salonu v ulici Meslay. Primerjala sta katastrofe, ki so zadele Morceria, Danglarsa in Villeforta.
Maksimilijan, ki ju je prišel obiskat, jih je poslušal ali pravzaprav prisostvoval njunemu pogovoru ter se pri tem vtapljal v svoje misli.
„Resnično, Emanuel,“ je rekla Julija, „ali bi ne bilo lahko reči, da so vsi ti tako bogati, tako srečni ljudje pri vstanovitvi svoje sreče pozabili na hudega genija in da ta nalik hudi vili, ki k tej ali oni poroki, k temu ali onemu krstu ni dobila povabila, zdaj naenkrat prihaja, da se masčuje za to usodepolno pozabljenost?“
„Kakšna nesrečna!“ pravi Emanuel, misleč na Morceria in Danglarsa.
„Kakšne bolesti!“ pravi Julija, misleč na Valentino, katere imena si s svojim ženskim instinktom v Maksimilijanovi prisotnosti ne upa izgovoriti.
„Če jih je kaznoval Bog,“ pravi Emanuel, „Bog, ki je največja dobrotljivost, če v preteklosti vseh teh ljudi ni našel ničesar, kar bi jih delalo vredne odpuščanja, o, potem so to kazni gotovo zaslužili!“

„Ali ne sodiš prestrogo, Emanuel?“ pravi Julija. „Ali bi človek, ki bi tedaj, ko je vzel moj oče v roko pištolo in se je hotel umoriti, rekel: ‚Ta mož je svojo kazen zaslužil,‘ — ali bi se tak človek ne bil zelo motil?“
„Da, toda Bog ni pripustil, da bi bil oče podlegel, kakor tudi ni pripustil, da bi bil Abraham daroval svojega sina. Prav kakor patriarhu je tudi nam poslal angelja, ki je odvrnil smrt.“
Komaj dogovori te besede, ko se začuje glas zvonca. Vratar je s tem dajal znamenje, da prihaja obisk.
Skoro isti hip se odpro vrata v salon, in na pragu se prikaže grof Monte Cristo.
Mladi mož in njegova žena radostno vsklikneta.
Maksimilijan dvigne glavo in jo zopet povese.
„Maksimilijan,“ pravi grof, kakor da ne opazi dvojnega vtisa, katerega naredi njegov prihod, „iščem vas.“
„Mene?“ pravi ta, kakor da se zbudi iz sanj.
„Da,“ odvrne Monte Cristo; „ali ste pozabili, da imava skupaj potovati, in sem vas včeraj prosil, da bodite pripravljene?“
„To tudi sem,“ pravi Maksimilijan. „Prišel sem se posloviti.“
„In kam odpotujete, gospod grof?“ vpraša Julija.
„Najprej v Marseille, gospa.“
„V Marseille?“ ponovita oba mlada človeka naenkrat.
„Da, in vašega brata vzamem s seboj.“
„Ah, gospod grof,“ pravi Julija, „pripeljite nama ga nazaj ozdravljenega.“
Morrel se obrne v stran, da bi zakril svojo rdečico.
„Torej ste opazili, da je bolan?“ pravi grof.
„Da,“ odvrne mlada žena, „in bojim se, da ga midva ne moreva razvedriti.“
„Jaz ga razvedrim,“ odvrne grof.
„Pripravljen sem, gospod,“ pravi Maksimilijan. „Z Bogom, draga moja, z Bogom, Emanuel, z Bogom, Julija!“
(Dalje pride.)

Otroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na moterju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priloga jo na tisoče domačih in inozemskih zdravnikov.

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Naprodaja po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. KUFKE, [Duna] I., in Bergedorf-Hamburg.

Išče se učenca
za trgovino z mešanim blagom
v Tržaški okolici.
Prednost imajo 14 do 15-letni dečki,
kateri so dovršili z dobrim uspehom
4 - razrednico.
Kje, pové upravištvo.

Adolf Fey
urar in optiker
na voglu Tekališča Frana Josipa in Via Leoni
v GORICI
Vsprejema poprave ur in optičnih predmetov vseh vrst.
Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst
in optičnih predmetov.
Za vsako uro se jamči 1 leto.

Na svetovni razstavi v St. Louis 1904
najvišja odlika "Grand Prix"

Globus
čistilni ekstrakt
čisti boljše kakor
vsako drugo kovinsko čistilo

Hamburg-Amerika
Vožnja traja 6 dni
iz Ljubljane vsaki ponedeljek v soboto v kodnu.

z najnovejšimi leti 1905 in ob zgorajmenih velikih parnikih
"Amerika" 24.000 ton "Victoria" 25.000 ton
"Kaiserin Augusta" 24.000 ton
Kajalnik do sedaj velikih parnikov z 8-razrednimi
Pojasnila daje zastopnik
Ljubljana Kolodvorske ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek in sobota v kodnu.

Na prodaj je pod vipavskim
Sv. Križem lepa, z vsem preskrbljena
kmetija,

obsežna za veleposestvo. Natančneje se
izve pri g. Iv. Makaroviču na Sv.
Gori pri Gorici.

Andrej Fajt
pekovski mojster
v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriško
pince, poltice itd.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo "Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici" je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje [po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih "Soča" in "Primorec".

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v "Trgovskem domu".

Načelstvo in nadzorstvo.

"Goriška Tiskarna" priporoča vizitke

Prosiva zahtevati listke!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor:
cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okeve, železje,
strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi
orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovedih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber
kuhinjskega in hišnega
orodja, pečij, štedil-
nikov po brezprimerno
nizkih cenah.

Konjedic & Zajec v Gorici
Največja trgovina z železjem
pred nadškofijo št. 11.

Edina zaloga
stavbnih nosilcev
v Gorici.
Pocinkana žica
za vinograde po nizkih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade
izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili
najne nove ameriške blagajne, da je kupil pri
naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!

Odlikovana pekarija in sladničarna
KAROL DRAŠČIK
v Gorici na Kornu v (laetni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

F. Podberšič,
avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

Priporoča
slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan
svojo bogato zalogo
različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostitih ali finih
iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike
za kuhinje, žlebe itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strugarsko
stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki "Severonemškega Lloyd".

iz
Bremna
v
New
York

s cesarskimi brzoparniki "KAISER WILHELM II.", "KRONPRINZ WILHELM"
in "KAISER WILHELM der GROSSE".

Prekomerska vožnja traja samo 5-6 dni.

Katzenelnbogen, nemški poduk iz veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni "pri Starem Tišlerju".

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se
udeležijo potovanja, teče in brezplačno. — Postrežba poštena, resna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo,
Arizono, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo
posebno ugodne in izredne cene čez svetovno. Odhod na tej pragi
iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore in Avstralijo itd.

POZORI! BERTERII

Se dobiva v vseh lekarnah. Najboljše zdravilo proti Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMA TIZMU in PROTINU

je liker Godina izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna "Alia Madonna della Salute" pri Sv. Jakobu; Josip Godina,
lekarna "Alia Igua", Via del Farneto 4.

cena steklenice K 1.40. Iz Trsta se ne razdeljuje manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7.— pristo poltine.